

Rett bruk av Nøkkelhullet

Oslo, 17. juni 2009

**Atle Wold, Seksjonssjef
Tilsynsavdelingen, Mattilsynet**

Innhold

- Forskrift
- Veileder
- Tilsynsplaner

Forskriften

- Matloven § 10.2 om merking, presentasjon og reklame
- Forskrift 17. juni 2009 nr. xxxx om frivillig merking av næringsmidler med Nøkkelhullet

Forskriftens krav §§ 1-3

- § 1 Virkeområde
 - Forskriften gjelder frivilling merking med Nøkkelhullet.
 - Nøkkelhullet er knyttet til næringsmidlers innhold av fett, sukkerarter, salt og/eller kostfiber i de 25 næringsmiddelgruppene som omfattes av ordningen.
- § 2 Nøkkelhullets grafiske utforming
- § 3 Produkter som kan merkes med Nøkkelhullet

Forskriftens krav §§ 4-7

- § 4 Overgangsbestemmelse
 - Omsetning av næringsmidler som er produsert og merket med Nøkkelhullet i overensstemmelse med tidligere krav er tillatt fram til 17. desember 2010
- § 5 Tilsyn og vedtak
- § 6 Straff
- § 7 Ikrafttredelse
 - Forskriften trer i kraft i dag

Forskriftens krav – vedlegg 2a

Generelle vilkår:

1. Næringsmidler som inneholder **søtstoffer** (tilsetningsstoffer) og **godkjente nye næringsmidler eller nye næringsmiddelingsredienser med søtende** egenskaper kan ikke merkes med Nøkkelhullet.
2. Olje og/eller annet fett som brukes i fremstilling av nøkkelhullsmerkede matvarer kan inneholde totalt høyst 2 g industrielt fremstilte **transfettsyrer** per 100 g olje og/eller fett.
3. I denne forskriften anses **fullkorn** som hele kornet inklusive skallet. Kornet kan være knust, malt eller lignende, men bestanddelene skal inngå i samme forhold som i hele kornet. Fullkornsdefinisjonen dekker følgende cerealier: Hvete, spelt, rug, havre, bygg, mais, ris, hirse, durra og andre *Sorghum*-arter.

Forskriftens krav – vedlegg 2b

De 25 næringsmiddelgruppene:

• Meieriprodukter (melk, yoghurt, ost)	Gruppe 1,2,4,6 og 8
• Vegetabilske produkter med samme bruksområde som meieriprodukter	Gruppe 3,5 og 7
• Margarin og oljer	Gruppe 9 og 10
• Kjøtt, fisk og produkter av disse	Gruppe 11 - 13
• Ferdigretter (middag, pai/pizza, smørbrød/wraps, supper)	Gruppe 14 - 17
• Frukt, bær, poteter, grønnsaker	Gruppe 18 og 19
• Brød- og andre kornvarer (knekkebrød, Kornblandinger, pasta, mel, grøter)	Gruppe 20 - 25

Nøkkelhullet kan brukes på ferdigpakkede matvarer, men også på Ikke-ferdigpakket fisk, frukt og grønnsaker

Forskriftsveileder

- Felles nordisk
 - Sikre lik fortolkningspraksis
- Målgruppe:
 - Matvareprodusenter, importører, detaljhandel....
 - Mattilsynets tilsynsapparat
- Utdyper bestemmelsene i nøkkelhullsforskriften
 - men er ikke en del av forskriften

Forskriftsveileder

- **Bruk av nøkkelhullet** (kapittel 3)
 - Kort om kriteriene
 - Merking og markedsføring
 - Grafisk utforming
- **Tilsyn** (kapittel 4)
- **Definisjoner og begrepsforklaringer** (kapittel 5)
- **Utfyllende forklaringer av forskriftens paragrafer og kriterier** (kapittel 6)
 - Kriteriene
 - Eksempler på produkter som kan inngå/ikke kan inngå
- **Den ernæringsfaglige bakgrunnen for kriteriene** (kapittel 7)
- **Lenker og nyttige referanser** (kapittel 8)

Tilsyn

- Bruken av Nøkkelhullet er frivillig, men dersom den brukes må forskriftskravene være oppfylt.
- Ikke samsvar med Nøkkelhullsforskriften ved:
 - Bruk av merket på næringsmiddelgrupper som ikke omfattes, eller plassering i feil gruppe
 - Feilaktig grafisk utforming av merket
 - Innhold av søtstoff i nøkkelhullmerket produkt
 - Innhold av ny mat/ny mat-ingrediens med søtende egenskaper
 - For høyt innhold av transfettsyrer
 - For høyt innhold av fett, mettede fettsyrer, sukkerarter, salt (natrium)
 - For lavt innhold av kostfiber og/ eller fullkorn
 - For lite kjøtt, fisk eller vegetabiliske råvarer (gruppe 13)
 - Utenfor angitt energinivå (gruppe 14-17)
 - For lavt innhold av råvarer som rotfrukter, belgvekster mm (gruppe 14-17)

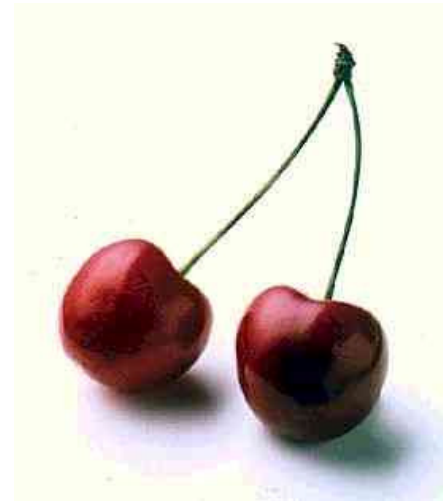
Tilsyn

- Mattilsynet fører tilsyn med ordningen og kan fatte vedtak ved brudd på regelverk
- Tilsyn kan omfatte
 - Dokumentkontroll
 - Uttak av prøver for analyse
 - Stikkprøver – merking mm.
- Tilsyn ved Regionkontoret for Oslo, Akershus og Østfold
- Nordisk tilsynskampanje i 2010 eller 2011?

Takk for oppmerksomheten

Kontaktinformasjon

Mattilsynet:

Tilsyn, tolkninger av forskriften og kriteriene, bruk av merket:

Rønnaug Aarflot Fagerli, tlf. 23 21 65 56 roafa@mattilsynet.no eller

Anne-Pia Lødemel tlf. 23 21 67 28 aplod@mattilsynet.no

Helsedirektoratet:

Generelle ernærings spørsmål: Lisa Marie Garnweidner, tlf 24 16 34 62, ligar@helsedir.no

Kommunikasjon og lansering: Anne Kathrine Aambø, tlf 41 29 30 18, anaam@helsedir.no